

**א. טיוטת חוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס')
התשפ"א-2020- אישור החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה**

ב. מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס :

1. לאשר את החלטה מס. חק/183 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 24.12.2020 המצ"ב.
2. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.
3. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.
4. להנחות את שר הפנים לתקן את תקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן – **התקנות**), באופן הבא :
 - א. לגבי תקופת הזכאות של החודשים נובמבר-דצמבר 2020 תינתן ההנחה מארנונה הקבועה בתקנה 33 לתקנות בתקופה העוקבת, למחזיקים האמורים שם שמחזור העסקאות שלהם ירד ביחס לתקופת הבסיס, כהגדרתה בתקנות, בשיעורים הבאים, וזאת במקום שיעורי הירידה במחזור העסקאות הקבועים בתקנות בנוסחן היום :
 - א) ירידה של 25% למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 נע בין 18 אלף ש"ח ל-100 מיליון ש"ח ;
 - ב) ירידה של 40% למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 100 מיליון ש"ח ל-200 מיליון ש"ח ;
 - ג) ירידה של 60% למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ועד ל-400 מיליון ש"ח.

ב. ככל שייקבע כי מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות, מכוח חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן - **החוק**), יינתן לעוסקים גם בתקופת הזכאות של החודשים ינואר-פברואר 2021 ומרץ-אפריל 2021 בגין ירידה במחזורי העסקאות בשיעורים כפי שייקבעו בחוק לעניין תקופות אלו, תתוקנה התקנות כך שתינתן ההנחה בארנונה בתקופה העוקבת על פי אותם שיעורים למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 לא עלה על 400 מיליון ש"ח.

ג. ככל שיוחלט על מתן מענק מכוח סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות לגבי החודשים ינואר-פברואר ומרץ-אפריל 2021, תינתן הנחה מארנונה בתקופה העוקבות להן, גם למחזיק שהוא עוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח וכי חלה ירידה במחזור עסקאותיו בין תקופת הבסיס לתקופת הזכאות באותו השיעור שנקבע בחוק לגבי אותה תקופת זכאות למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא עלה על 400 מיליון ש"ח, או שיעור ירידה של 60%, לפי הגבוה מביניהם, והכל בלבד שמחזיק כאמור קיבל אישור על כך מהמנהל כהגדרתו בחוק (להלן – **המנהל**). יובהר, כי

שיעור הירידה האמור יהיה כקבוע בחוק כנוסחו דהיום אלא אם יתוקן החוק שאז שיעור הירידה יהיה כנוסחו לאחר תיקונו. בדיקת המנהל תיעשה בהתאם לכללים שחלים על קבלת מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות כקבוע בחוק, בשינויים המחויבים ובשינוי כי לעניין עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, הבחינה של מחזור העסקאות של שנת 2019 ושל הירידה במחזור העסקאות בין תקופת הזכאות לתקופת הבסיס, תיעשה לפי מחזור העסקאות המאוחד של העוסקים הרשומים יחד.

ד. יובהר, כי הנחה מארנונה למחזיק כאמור בסעיף (ג) לעיל תותנה בהגשת בקשה כמפורט בתקנה 33א(ד) לתקנות, בהמצאת כלל המסמכים, הפרטים וההודעות הנדרשים למנהל לשם בדיקת ירידת המחזורים ובהסכמה מפורשת של המחזיק כאמור כי כל אלו יועברו למנהל לצורך בדיקת הירידה במחזור עסקאותיו.

ה. תקנה 34 לתקנות תתוקן לעניין התחולה של תקנה 16 על הנחות מארנונה לפי תקנה 33א, כך שהמועד בו ההנחה תהיה בטלה, אם יתרת הארנונה שהוטלה על הנכס בשנת 2020 לא נפרעה עד סוף שנת 2020, יידחה לסוף שנת 2021.

5. בתקנות תבוצענה ההתאמות הנדרשות לעניין מתן ההנחה בין הוראות התקנות הקבועות כיום לבין ההוראות המוצעות ביחס לחודשים האמורים. התקנת התקנות תיעשה בכפוף להסכמת שר האוצר מראש לשיפוי מלא של הרשויות המקומיות בגין ההנחה האמורה, כאשר השיפוי יועבר לרשויות המקומיות על ידי משרד הפנים, בכפוף ובהתאם לבדיקה מקצועית ואישור של הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה.

6. העלות התקציבית מוערכת בכ-2.22 מיליארד ש"ח. סכום זה יוקצה מהמסגרת שהוגדרה בסעיף 3ב(א)(1)(ה)(1)(ד) לחוק יסוד משק המדינה, ובכפוף לאישור הצעת החוק הקובעת שהחלת תקופת הזכאות לקבלת מענק השתתפות בהוצאות קבועות על חודשים מאי ויוני 2021, תותנה במציאת מקור תקציבי.

דברי הסבר

רקע

באמצע חודש דצמבר 2019 החלה התפרצות המחלה COVID-19 הנגרמת מנגיף קורונה SARS-CoV-2. ביום 11 במרס 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על המחלה הנגרמת מנגיף הקורונה כעל מגפה עולמית. צעד חריג בעל משמעויות מרחיקות לכת. ביום 27 בינואר 2020 הכריז שר הבריאות בהתאם לסמכותו לפי סעיף 120(1) לפקודת בריאות העם, 1940 כי המחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה היא מחלה מידבקת מסוכנת וכי קיימת בעטייה סכנה חמורה לבריאות הציבור.

בהמשך להכרזה זו הוטלו הגבלות משמעותיות, בין השאר, על פתיחת מקומות עבודה ועל התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף. הגבלות אלו הובילו לפגיעה משמעותית במגזר העסקי.

לסעיפים 1-3

נוכח המשך ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה החדש על פעילות עסקים ובשים לב להחמרת ההגבלות שתיכנס לתוקף ביום 27 בדצמבר 2020, מוצע לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש)(הוראת שעה)(תיקון מס'), התשפ"א-2020 (להלן – **טיוטת החוק**).

בסעיף 28(2) לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש)(הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק**), נקבע כי אחד מתנאי הזכאות למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות הוא ירידת מחזור בשיעור 40% בין פעילות העסק בתקופת הבסיס לפעילותו בתקופת הזכאות. עוד נקבע כי לחודשים ספטמבר ואוקטובר תעמוד ירידת המחזור הנדרשת על שיעור של 25% בלבד. ביום 19 בנובמבר 2020 פורסם צו שר האוצר מכוח סעיף 28(ב)(2) לחוק, ולפיו הוארכה קלה זו גם לתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2020.

מוצע לתקן את סעיף 28(ב) לחוק כדי לקבוע כי הקלה זו תוארך גם לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021. בנוסף, מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע כי הקלה זו תוארך לשאר תקופות הזכאות אשר נקבעו בסעיף 7 לחוק (היינו: עד חודש יוני 2021).

יצוין כי עוסק שעיקר עסקאותיו עם קבלת התמורה, והתמורה התקבלה בחלוף יותר מ-30 ימים מיום מסירת הטובין או מתן השירות, יהיה זכאי להקלה זו בתקופת זכאות עוקבת, ובלבד שזו אושרה כתקופת זכאות לקבלת מענק.

כמו כן, בחוק נקבע כי ההקלה בתנאי הסף לצורך זכאות למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות, שלפיה שיעור ירידת המחזור הנדרשת לזכאות יעמוד, במתווה מדורג, על

טווח שבין 25% ל-60%, בהתאם לגודלו של העסק, במקום שיעור ירידת מחזור הנע בין 40% ל-80%, כפי שנקבע בחוק טרם תיקונו. מוצע לתקן את סעיף 9 לחוק כך שהמתווה שנקבע בתיקון מס' 1 יוסיף להתקיים כל עוד שיעור ירידת המחזורים המינימאלי לצורך זכאות למענק עומד על 25%.

עוד מוצע להוסיף לחוק סימן חדש ובו הוראות למתן מענק לעוסקים, בשל פגיעה ממושכת, אשר יתווסף על המענק הניתן לטובת תשלום ההוצאות הקבועות של העסק.

תנאי הזכאות למענק הנוסף לעוסק יהיו כמפורט להלן:

א. סכום מחזור עסקאותיו בתקופה שמיום 1 במרס 2020 ועד יום 31 בדצמבר 2020 בתוספת סך כל סכומי המענקים שקיבל העוסק בעד הוצאות קבועות בשל שנת 2020, אינו עולה על סכום מחזור עסקאותיו בתקופה המקבילה בשנת 2019. לעוסק פטור יחול תנאי זה ביחס שבין מחזור שנת 2020 בתוספת מענקים בעד הוצאות קבועות ששולמו לבין מחזור העסקאות בשנת 2019. יצוין כי במסגרת זו מובא בחשבון רק מענקים בעד הוצאות קבועות וכי מענקים נוספים לא מובאים בחשבון. הטעם לכך נעוץ בעיקר בקושי תפעולי ויישומי להביא את המענקים האמורים בחשבון וכי הוא עשוי להוביל לכך שחלק מהזכאים למענק הנוסף יהיו בהיקף מחזור עסקאות שעולה על סכום מחזור עסקאותיהם בתקופה המקבילה בשנת 2019.

ב. לעוסק פטור – אם הגיש הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976, לגבי שנת 2020 ולשנת 2019 ואם מחזור עסקאותיו לשנת 2020 נמוך ממחזור עסקאותיו לשנת 2019 בסכום העולה על 25% ממחזור העסקאות לשנת 2019.

ג. לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים והוא אינו עוסק פטור – אם התקיימו לגביו כל אלה:

1. חלה ירידת מחזור בשיעור 25% בין פעילות העסק בתקופה שמחודש מרץ עד דצמבר 2020 לפעילותו בתקופה המקבילה בשנת 2019 ;
2. הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67, 67א או 71א לחוק מס ערך מוסף, לתקופות הדיווח מרץ עד דצמבר בשנת 2019 ובשנת 2020 ;
3. התקיימו לגביו, בשינויים המחויבים, התנאים כאמור בסעיף 8(1) ו-3 לחוק.

ד. לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עולה על 300 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 400 מיליון שקלים חדשים וכן לעוסק בעל עסק חדש שהתקיים לגביו האמור בסעיף 10(א) – אם העוסק היה זכאי לשלושה או יותר מבין המענקים הבאים: מענק לפי החלטת הממשלה מס' 5015 מיום 24 באפריל 2020 ואחד או יותר ממענקי הסיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות שנקבעו בחוק לחודשים מאי עד דצמבר

2020. יצוין כי יישום תנאי זה לצורך קביעת הזכאות בשלב הגשת התביעה למענק, ייעשה תחילה בהתאם לתקופות הזכאות שאושרו לעוסק נכון לאותו מועד, וככל שיאושרו לו בעתיד מענקים נוספים בעד תקופות זכאות – יושלם סכום המענק שלו זכאי העוסק, ככל שתידרש השלמה כזו.

מוצע לקבוע כי מענק בשל פגיעה ממושכת יהיה בסכומים קבועים לעוסקים שמחזור עסקאותיהם אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים ולפי עומק הפגיעה בהם שנמדדת בירידת מחזור העסקאות, זאת בדומה למתווה מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות שניתן בחוק. לעוסקים שמחזור עסקאותיהם עולה על 300 אלף שקלים חדשים, מוצע לקבוע כי סכום המענק יעמוד על מחצית מסכום המענק הממוצע לתקופת זכאות ובלבד שסכום כאמור לא יפחת מ-9,000 שקלים חדשים ולא יעלה על 50 אלף שקלים חדשים. בנוסף, מוצע להגביל את סכום המענק ולקבוע כי לא יעלה על הסכום שבו עולה מחזור עסקאותיו של העוסק בחודשים מרץ-דצמבר 2019, על סכום מחזור עסקאותיו של העוסק בתקופה המקבילה בשנת 2020, בתוספת סכומי מענקי ההשתתפות בהוצאות קבועות, שקיבל העוסק בגין תקופות זכאות בשנת 2020. זאת לנוכח תכלית חקיקת הסיוע לעוסקים שנועדה לסייע עם התמודדות עם נזקי הקורונה.

עוד מוצע לבטל מחצית מסכום המענק הניתן לחודשים מאי ויוני 2021 לצורך העמדת מקור מימון להטבות המוצעות בטיטת החוק. עוד מוצע לקבוע כי צו שר האוצר לצורך אישור תקופת זכאות זו לא יותקן, אלא אם כן ההוצאה הכרוכה בו נכללת במסגרת קורונה לשנת 2021 או בתקציב המדינה לשנת 2021, לפי העניין.

בהתאם לאמור מוצע לקבוע כי תחילתו של חוק זה ביום כניסתו לתוקף של חוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' _____ והוראת שעה לשנת 2021) (להלן - חוק היסוד), לעניין מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה בשנת 2021 האמורה בסכום של 50 מיליארד שקלים חדשים (להלן - מסגרת קורונה לשנת 2021), לפחות, אשר אושר בקריאה ראשונה בכנסת, או אישור תקציב המדינה לשנת 2021, לפי המוקדם מביניהם.

לסעיף 4

ביום 16 בספטמבר 2020 פורסם תיקון מס' 4 לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן – התקנות), אשר במסגרתו עוגנה בתקנה 33א לתקנות הנחה מארנונה למחזיקים שנפגעו משמעותית מהתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה החדש. זכאים להנחה מארנונה הינם מחזיקים אשר נמצאו זכאים למענק סיוע לעוסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש)(הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – החוק), ונמצא כי חלה ירידה במחזור העסקאות שלהם בתקופת הזכאות לעומת מחזור העסקאות שלהם בתקופת הבסיס, כהגדרת תקופות אלה

בחוק. לגבי מחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 לא עולה על 200 מיליון ש"ח התנאי הוא ירידה בשיעור של 60% ולגבי מחזיק שמחזור עסקאותיו בין 200 מיליון ש"ח ועד 400 מיליון ש"ח התנאי הוא ירידה בשיעור של = 80%.

נוכח הימשכות ההתמודדות עם נגיף הקורונה החדש וההשלכות הכלכליות הנלוות לה, ובשים לב להחמרת ההגבלות כאמור, נמצא כי יש מקום להקל את התנאי לזכאות להנחה מארנונה, כך שתידרש ירידה פחותה במחזורי העסקאות בגין חודשים נובמבר ודצמבר 2020. כמו כן, מוצע לקבוע כי ככל שייקבע בחוק כי גם בגין חודשים ינואר ופברואר ומרץ אפריל 2021 יידרש עוסק, כהגדרתו שם, להראות ירידה במחזור העסקאות בסכום נמוך יותר מהקבוע בחוק כעת, אותו שיעור ירידה במחזורי העסקאות ייקבע גם כמבחן לצורך קבלת הנחה מארנונה.

תינתן הנחה בארנונה גם למחזיק שהמנהל כהגדרתו בחוק קבע לגביו כי מחזור עסקאותיו שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח וכי חלה ירידה במחזור עסקאותיו באותו השיעור שנקבע בחוק לגבי מחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא עלה על 400 מיליון ש"ח, או שיעור ירידה של 60%, לפי הגבוה מביניהם – וזאת ככל שתקופות אלו יוגדרו כתקופות זכאות לעניין החוק. יובהר, כי שיעור הירידה האמור יהיה כקבוע בחוק כנוסחו דהיום אלא אם יתוקן החוק שאז שיעור הירידה יהיה כנוסחו לאחר תיקונו. לשם קבלת אישור המנהל לזכאותו של מחזיק כאמור להנחה מארנונה, יגיש המחזיק בקשה לסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים שאליה יצורף אישור רואה חשבון לכך שהמחזיק עומד בתנאים הקבועים בתקנות (מחזור עסקאותיו ושיעור הירידה בו), וזאת ברמת איחוד העוסקים (ולא ברמת העוסק). הבקשה תועבר על ידי הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים למנהל לצורך קבלת החלטתו בדבר הזכאות של המחזיק להנחה מארנונה, ובהתאם להחלטתו תינתן התשובה למחזיק.

באשר לתיקון התקנות כך שתינתן הנחה מארנונה גם למחזיק שמחזור עסקאותיו עמד בשנת 2019 על מעל 400 מיליון ש"ח, מדובר בשינוי המדיניות המקצועית באשר לגודל העוסקים אשר יקבלו סיוע ממשלתי עקב ההשלכות הכלכליות של משבר הקורונה. האפשרות להרחבת מעגל העוסקים שיקבלו הנחה מארנונה כאמור נדונה על ידי הגורמים המקצועיים במשרד האוצר מאז חודש ספטמבר 2020, נוכח הסגר השני. נוכח המגבלות התקציביות נמצא כי יש למקד את הסיוע בעוסקים שמחזור עסקאותיהם היה נמוך מ-400 מיליון ש"ח. בעת הזו, נוכח הימשכות התפשטות נגיף הקורונה החדש והצעדים שננקטים על מנת להתמודד עמה, אשר להם השלכות כלכליות משמעותיות, ובפרט נוכח החמרת ההגבלות מיום 27 בדצמבר 2020, המליץ הדרג המקצועי במשרד האוצר לסייע גם לאלה.

לפי הערכות רשות המסים, בהתבסס על הנתונים הקיימים, כ-100 עוסקים מאוחדים שמחזור עסקאותיהם בשנת 2019 היה מעל 400 מיליון ש"ח, חוו ירידה במחזורי העסקאות שלהם בשיעור של לפחות 60%, בחודשים מאי-יוני ולכן ההערכה היא שהיקף עסקים דומה יפגע בחודשים ינואר-פברואר, כך שהמוצע כעת יזכה אותם בהנחה מארנונה.

תקציב

כמפורט בהחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הפנים – תומך

שר הכלכלה והתעשייה – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 5015 מיום 24.4.2020.

החלטה מס' 152 מיום 28.6.2020.

החלטה מס' 204 מיום 12.7.2020.

החלטה מס' 383 מיום 15.9.2020.

החלטה מס' 649 מיום 17.12.2020.

החלטה מס' 401 מיום 21.9.2020.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת עמדת היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סיווגים

סיווג ראשי: חק"מ, ביצועי ותהליך.

סיווג משני: שימוש בכלים כלכליים להשגת יעדי מדיניות.

תחום פעולה עיקרי: כלכלה וחברה.

מוגש על ידי שר האוצר

כ' בטבת התשפ"א
4 בינואר 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

מתן סיוע נוסף למגזר העסקי להאצת המשק לשלב היציאה ממשבר הקורונה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום 24 באפריל 2020 אישרה הממשלה את החלטה מס' 5015, שבמסגרתה ניתן מענק מינהלי לצורך סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה. החלטה זו תוקנה במספר החלטות ממשלה נוספות, כשהעיקרית ביניהן היא החלטת ממשלה מס' 152 מיום 28 ביוני 2020, שהתאימה את המתווה של המענק לעוסקים שמדווחים לרשות המיסים בהתאם למועד קבלת התמורה לעסקה.

במסגרת פרק ו' לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **החוק או חוק התכנית לסיוע כלכלי**), עוגן מתווה להמשך מתן מענקים דו-חודשיים בעד ההשתתפות בהוצאות קבועות, החל מחודש מאי 2020 ועד לחודש יוני 2021. אחד מהתנאים לקבלת המענק הוא שמחזור העסקאות של העסק בחודשים בגינם ניתן המענק ירד בין 40%-100% מהמחזור העסקאות שלו באותם חודשים אשתקד, בהתאם לרף שנקבע ביחס למחזור העסקאות של העסק (להלן – **תנאי ירידת המחזורים**).

ביום 13 בספטמבר 2020 התקבלה החלטה הממשלה מס' 376 (להלן – **החלטה 376**), ובה נקבעו, בין היתר, הגבלות מחמירות על פעילות עסקים, שעוגנו בהמשך בתקנות מכוח חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **חוק סמכויות מיוחדות**). נוכח הגבלות אלו, אושר ביום 30 בספטמבר 2020 חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון), התשפ"א-2020, שקבע, בין היתר, כי תנאי ירידת המחזורים בגין חודשים ספטמבר ואוקטובר 2020, יהיה בשיעור של 25% ומעלה, בהתאם לרף שנקבע ביחס למחזור העסקאות של העסק, ובכפוף לצו של שר האוצר בהמשך – תחול הקלה זו גם על המענק בגין חודשים נובמבר ודצמבר 2020.

בהתאם להגדרה "**תקופת הזכאות**" שבסעיף 7 לחוק, החל מחודשים נובמבר-דצמבר 2020, מענק השתתפות בהוצאות קבועות יינתן בכפוף לצו של שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת. ביום 19 בנובמבר 2020 פורסם צו התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (שיעור ירידת מחזור העסקאות בתקופת הזכאות הקובעת), התשפ"א-2020 (להלן – **הצו**), שקבע כי מענק ההשתתפות בהוצאות קבועות יינתן גם בגין חודשים נובמבר-דצמבר 2020 וכי ההקלה כאמור לגבי תנאי ירידת המחזורים תחול גם עבור חודשים אלה.

טיוטת חוק התכנית לסיוע כלכלי

במסגרת הצעת ההחלטה מוצע לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס'), התשפ"א-2020, ולבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה לקראת הקריאה הראשונה והשנייה של הצעת החוק.

במסגרת טיוטת החוק, מוצע נוכח הימשכות המצב הבריאותי החריג וההגבלות שמוטלות בעקבותיו, לקבוע כי

מענק השתתפות בהוצאות קבועות יינתן גם בגין חודשים ינואר ופברואר 2021. כמו כן, מוצע כי ההקלה בנוגע לתנאי ירידת המחזורים, אשר נקבע לגבי חודשים נובמבר-דצמבר 2020, תחול גם לגבי חודשים אלה ובכפוף לצווים של שר האוצר – גם בתקופות הזכאות שנותרו.

עוד מוצע לקבוע מענק נוסף בשל פגיעה ממושכת לעסקים שמחזור עסקאותיהם בחודשים מרץ-דצמבר 2020 נפגע בשיעור של 25% ומעלה ביחס למחזור עסקאותיהם בחודשים אלה אשתקד. הזכות למענק מותנת במספר תנאים, בהם תנאי לפיו מחזור העסקאות של העוסק בחודשים כאמור בצירוף כלל המענקים שקיבל בגין השתתפות בהוצאות קבועות בשנת 2020, לא עולה על מחזור עסקאותיו בחודשים אלה בשנת 2019.

עוד מוצע לקבוע כי מענק בשל פגיעה ממושכת יהיה בסכומים קבועים לעוסקים שמחזור עסקאותיהם אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים ולפי עומק הפגיעה בהם שנמדדת בירידת מחזור העסקאות, וזאת בדומה למתווה מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות שניתן בחוק. לעוסקים שמחזור עסקאותיהם עולה על 300 אלף שקלים חדשים, מוצע לקבוע כי סכום המענק יעמוד על מחצית מסכום המענק הממוצע לתקופת זכאות ובלבד שסכום כאמור לא יפחת מ-9,000 שקלים חדשים ולא יעלה על 50 אלף שקלים חדשים. בנוסף, מוצע להגביל את סכום המענק ולקבוע כי לא יעלה על הסכום שבו עולה מחזור עסקאותיו של העוסק בחודשים מרץ-דצמבר 2019, על סכום מחזור עסקאותיו של העוסק בתקופה המקבילה בשנת 2020, בתוספת סכומי מענקי ההשתתפות בהוצאות קבועות, שקיבל העוסק בגין תקופות זכאות בשנת 2020. זאת לנוכח תכלית חקיקת הסיוע לעסקים שנועדה לסייע עם התמודדות עם נזקי הקורונה.

עוד מוצע לקבוע כי סכום המענק לתקופת הזכאות של מאי ויוני 2021 יוקטן ב-50%, בכדי להעמיד מקור תקציבי להטבות המוצעות לעיל וכי הפעלת שיקול הדעת של שר האוצר באישור המענק כאמור תותנה במציאת מקור תקציבי במסגרת הגדלת ההוצאות המיועדות להתמודדות עם משבר הקורונה בתקציב ההמשכי לשנת 2021 או בתקציב המדינה לשנת 2021, לפי העניין.

הנחה מארנונה

נוסף על האמור לעיל, מוצע במסגרת הצעת ההחלטה להחיל את תקופות הזכאות וההקלה בנוגע לירידת המחזורים גם בנוגע להנחה מארנונה שמבוססת על הזכאות למענק הוצאות קבועות, כמפורט להלן.

ביום 16 בספטמבר 2020 פורסם תיקון מס' 4 לתקנות הסדרים במשק המדינה (הנחה מארנונה), התשנ"ג-1993 (להלן – **התקנות**). במסגרת תיקון זה נקבעה זכאות להנחה מארנונה למחזיק בנכס שזכאי למענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות מכוח החוק, בתקופות העוקבות לתקופות הזכאות, כמפורט בתקנות, ושירידת המחזורים שלו הייתה למעלה מ-60% אם מחזור עסקאותיו בשנת 2019 אינו עולה על 200 מיליון ש"ח או שירידת המחזורים שלו הייתה למעלה מ-80% אם מחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא על 400 מיליון ש"ח. ההנחה מארנונה ניתנה בהיקף של 95% מסכום הארנונה הכללית שהוטלה על הנכס בתקופה העוקבת, כהגדרתה בתקנות.

נוכח ההגבלות המחמירות שנקבעו במסגרת החלטה 376 ובתקנות שהותקנו בעקבותיה מכוח חוק סמכויות מיוחדות, ובהמשך להחלטת ממשלה 401 מיום 21 בספטמבר 2020, שעניינה "סיוע בתשלומי ארנונה עסקית בתקופת הסגר והיציאה ממנו" (להלן – **החלטה 401**), תוקנו התקנות בדומה לתיקון שנעשה בחוק, כך שהזכאות

להנחה בארנונה בגין חודשים ספטמבר ואוקטובר 2020, הותנתה בירידת מחזורים של 25% ובגינם ניתנה בחודשים נובמבר ודצמבר 2020 הנחה מארנונה בשיעור של 100%.

כעת, בדומה לנקבע בצו ובהמשך להחלטה 401, מוצע להנחות את שר הפנים לתקן את התקנות כך שירידת המחזורים בתקופת הזכאות של החודשים נובמבר ודצמבר 2020, תיבחן בהתאם לשיעורי ירידת המחזורים שנקבעו עבור תקופת זכאות זו למענק הוצאות קבועות. עוד מוצע לגבי תקופות הזכאות בחודשים ינואר ופברואר 2021 ומרץ ואפריל 2021, כי ככל שתקופות אלה יאושרו לעניין מענק השתתפות בהוצאות קבועות וייקבע כי הזכאות למענק השתתפות בהוצאות קבועות בהן תותנה בירידה במחזור העסקאות בשיעורים נמוכים מאלו שקבועים בחוק היום, בהתאם לשיעורי הירידה במחזור תיבחן גם הזכאות לעניין ההנחות מארנונה שיינתנו בתקופה העוקבת.

בנוסף, מוצע ליתן הנחה מארנונה גם למחזיק שהמנהל כהגדרתו בחוק קבע לגביו כי מחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח, בגין אותו שיעור ירידה שנקבע לגבי מחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 200 מיליון ש"ח ולא עלה על 400 מיליון ש"ח, או שיעור ירידה של 60%, לפי הגבוה מביניהם. יובהר, כי למחזיק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עלה על 400 מיליון ש"ח תינתן הנחה מארנונה כאמור, אף שאינו זכאי להחזר הוצאות קבועות כאמור בהצעת החוק האמורה בסעיף 1 להצעת ההחלטה. זאת, מכיוון שמוצע לסייע לעסקים שמחזור עסקאותיהם מעל 400 מיליון ש"ח, נוכח המשבר רק בהנחה מארנונה.

עוד מוצע לקבוע כי תקנה 34 לתקנות תתוקן לעניין התחולה של תקנה 16 על הנחות מארנונה לפי תקנה 33א, כך שהמועד בו ההנחה תהיה בטלה, אם יתרת הארנונה שהוטלה על הנכס בשנת 2020 לא נפרעה עד סוף שנת 2020, יידחה לסוף שנת 2021.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

באשר לטיוטת החוק, כאמור הזכות למענק מותנת במספר תנאים, בניהם תנאי לפיו מחזור העסקאות של העוסק בחודשים כאמור בצירוף כלל המענקים שקיבל בגין השתתפות בהוצאות קבועות בשנת 2020, לא עולה על מחזור עסקאותיו בחודשים אלה בשנת 2019.

עוד מוצע לקבוע כי מענק בשל פגיעה ממושכת יהיה בסכומים קבועים לעוסקים שמחזור עסקאותיהם אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים ולפי עומק הפגיעה בהם שנמדדת בירידת מחזור העסקאות. בנוסף, מוצע להגביל את סכום המענק ולקבוע כי לא יעלה על הסכום שבו עולה מחזור עסקאותיו של העוסק בחודשים מרץ-דצמבר 2019, על סכום מחזור עסקאותיו של העוסק בתקופה המקבילה בשנת 2020, בתוספת סכומי מענקי ההשתתפות בהוצאות קבועות, שקיבל העוסק בגין תקופות זכאות בשנת 2020.

מגבלות כאמור אינן מביאות בחשבון את כלל המענקים שמשולמים לעוסקים. כך למשל, במסגרת בדיקת ירידת המחזורים לצורך מענק בשל פגיעה ממושכת לא מובא בחשבון מענק סוציאלי שמשולם לחלק מהעוסקים. מצב דברים זה יוביל לכך שמחזור העסקאות של שיעור לא קטן מהזכאים למענק האמור (בתוספת כלל המענקים שקיבלו עד עתה), יהיו לאחר קבלת כל המענקים האמורים, בשיעור עולה על מחזור עסקאותיהם בתקופה המקבילה בשנת 2019. קושי זה מתעצם לנוכח תכלית חקיקת הסיוע לעסקים שנועדה לסייע עם התמודדות עם

נוזקי הקורונה, ובשים לב לכך שאוכלוסיית מקבלי מענק בשל פגיעה ממושכת נגזרת ממני שקיבל בעבר מענק בשל החזר הוצאות קבועות.

הטעם לכך נעוץ בעיקר בקושי תפעולי ויישומי להביא בחשבון חלק מהמענקים האמורים ובשים לב למערכות השונות שבהן מתופעלים המענקים האמורים ולתכלית העברה מהירה של המענקים האמורים. לכך יש להוסיף כי בשינוי מתזכיר החוק שהוצע, בטיוטת החוק מוצע כי לגבי עוסקים שמחזור עסקאותיהם אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים, אשר עיקר הקושי האמור מתקיים לגביהם, גובה המענק בשל פגיעה ממושכת יותאם לפי עומק הפגיעה בהם שנמדדת בירידת מחזור העסקאות.

באשר לתיקון התקנות כך שתינתן הנחה מארנונה גם למחזיק שמחזור עסקאותיו עמד בשנת 2019 על מעל 400 מיליון ש"ח, מדובר בשינוי המדיניות באשר לגודל העוסקים אשר יקבלו סיוע ממשלתי עקב ההשלכות הכלכליות של משבר הקורונה. האפשרות להרחבת מעגל העוסקים שיקבלו הנחה מארנונה כאמור נדונה על ידי הגורמים המקצועיים במשרד האוצר מאז חודש ספטמבר 2020, נוכח הסגר השני. נוכח המגבלות התקציביות נמצא כי יש למקד את הסיוע בעוסקים שמחזור עסקאותיהם היה נמוך מ-400 מיליון ש"ח. בעת הזו, נוכח הימשכות התפשטות נגיף הקורונה החדש והצעדים שננקטים על מנת להתמודד עמה, אשר להם השלכות כלכליות משמעותיות, ובפרט נוכח החמרת ההגבלות מיום 27 בדצמבר 2020, המליץ הדרג המקצועי במשרד האוצר לסייע גם לאלה.

לפי הערכות רשות המסים, בהתבסס על הנתונים הקיימים, כ-100 עוסקים מאוחדים שמחזור עסקאותיהם בשנת 2019 היה מעל 400 מיליון ש"ח, חוו ירידה במחזורי העסקאות שלהם בשיעור של לפחות 60%, בחודשים מאי-יוני 2020 ולכן ההערכה היא שהיקף עסקים דומה יפגע בחודשים ינואר-פברואר 2021, כך שהמוצע כעת יזכה אותם בהנחה מארנונה.

יצוין כי בימים אלה נדונה עתירה שעניינה הגבלת הזכאות להנחה מארנונה לפי תקנה 33א לתקנות לעוסקים שמחזור עסקאותיהם בשנת 2019 לא עלה על 400 מיליון ש"ח. ככל שתתקבל הצעת ההחלטה, יהיה בה משום מענה לחלק מהטענות שנטענו בעתירה.

באשר לבדיקה הזכאות למענק של עוסקים הרשומים כעוסק אחד עם עוסקים אחרים לצורך דיווח לפי לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – איחוד עוסקים) -

לפי המוצע בהצעת ההחלטה הירידה במחזור העסקאות בין תקופת הזכאות לתקופת הבסיס תיבחן לפי מחזור העסקאות המאוחד של איחוד עוסקים. השימוש במחזור העסקאות המאוחד של עוסקים כאמור הוא המשמש כבר היום בתקנות לצורך הבחינה של העמידה בקריטריון של הזכאות להנחה בארנונה (ולמענק הוצאות קבועות).

בהתאם להוראות החוק לתכנית לסיוע כלכלי, וכך גם התקנות, זכאות לקבלת מענק או הנחה מארנונה, מותנית בכך שמחזור עסקאות של כל העוסקים באיחוד העוסקים לשנת 2019 נבחן באופן מצרפי, היינו: אינו עולה על 400 מיליון ₪. אם התקיים התנאי האמור מחושב גובה המענק או הנחה מארנונה, לכל עוסק באיחוד העוסקים, בנפרד, לפי מחזור העסקאות שלו וכן לפי שיעור הירידה במחזור שלו.

כאמור, בהצעת ההחלטה מוצע כי הזכאות לקבלת הנחה מארנונה תהיה גם לעוסקים שהמחזור שלהם לשנת 2019 עולה על 400 מיליון ש"ח. לעניין זה מוצע לגבי איחוד עוסקים כי הזכאות תיבחן גם היא באופן מצרפי. לעומת זאת, ובשונה מאיחוד עוסקים שהמחזור הכולל נמוך מ-400 מיליון ש"ח, בחינת שיעור הירידה לצורך זכאות להנחה מארנונה תעשה לפי מחזור העסקאות של כלל העוסקים באיחוד. יש לזכור כי מדובר בהגדלת אוכלוסיית הזכאים מעבר לקיים היום בחוק ובתקנות. לפי המצב הקיים היום אין זכאות למענק ולהנחה מארנונה לעוסק באיחוד עוסקים שמחזור עסקאותיו נמוך מ-400 מיליון ₪ בעוד שמחזור העסקאות של איחוד העוסקים עולה על 400 מיליון ₪. לפי המוצע הוא יוכל לקבל הנחה מארנונה, ובלבד ששיעור הירידה במחזור עסקאות של כלל האיחוד יהיה 60% או יותר.

כפי שעולה מבדיקה של גורמי המקצוע ברשות המסים, מבין העוסקים שמחזור העסקאות הכולל שלהם נמוך מ-400 מיליון ש"ח, ישנם מקרים שהדיווח המאוחד נעשה בשל נוחות תפעולית של הדיווח ואינו מבטא בהכרח פעילות גומלין כלכלית בין העוסקים השונים באיחוד או קשרי בעלות ושליטה. כך לדוגמא, במושבים רבים כלל העוסקים הפועלים במסגרת אותו מושב מדווחים יחדיו למע"מ, על אף שאין ביניהם קשר כלכלי או של בעלות.

לעומת זאת, איחודי עוסקים שמחזור עסקאותיהם מעל 400 מיליון ש"ח המגישים דו"ח מאוחד הם לרוב ישויות הקשורות ביניהן בקשרי בעלות, אחזקות הדדיות, רשתות וכיוצא באלה. ישנה הצדקה לבחון את הפגיעה במחזור העסקאות ברמת האיחוד כאשר מדובר באיחוד כלכלי, מכיוון שהפיצול בין הישויות השונות לא בהכרח משקף את הפגיעה הכלכלית שנגרמה כתוצאה מנגיף הקורונה. נוסף על כך, כאשר האיחוד כולל בתוכו עוסקים שונים באותו ענף כלכלי, הפגיעה שנגרמה להם כתוצאה מהקורונה היא בדרך כלל דומה. על כן, משיקולי פשטות ועלות תועלת, ומכיוון שמדובר במודל נורמטיבי, מוצע לבחון איחודי עוסקים גדולים ברמת האיחוד.

שיקולי העלות-תועלת שונים כאשר מדובר על איחוד עוסקים שמחזור העסקאות שלו קטן יותר, שכן שיעור העוסקים מתוכם אשר יש ביניהם קשר כלכלי או עיסוקי, שונה. נוסף על כך, במענק הוצאות קבועות, המענק ניתן לכל עסק כאשר המגבלה היא 500,000 ₪ למענק, ועל כן, יש הצדקה רבה יותר בבחינת כל עוסק בתוך האיחוד באופן ספציפי. שאם לא כן, היה ניתן מענק אחד לאיחוד עוסקים ללא תלות בכמות העוסקים המאוחדים. לעומת זאת, הנחה מארנונה איננה מוגבלת לעסק, ועל כן אין צורך לפרוט את האיחוד לעוסקים. ההנחה מארנונה של עוסקים מאוחדים שמחזור העסקאות שלהם הוא עד 400 מיליון ש"ח מתבססת על מנגנון תפעול קיים לצורך מענק הוצאות קבועות, ועל כן משתמש בנתונים הקיימים.

בנוסף, העלות של הקמת מנגנון הבדק עוסקים באופן ספציפי לצורך הנחת הארנונה המוצעת לעוסקים גדולים מאד גבוהה, ויהיה צורך להשקיע שעות וימי עבודה רבים בבדיקת הנתונים. מעבר לכך, אין אפשרות להקים ולתפעל את המנגנון בטווחי זמן המאפשרים מתן ההנחה בזמן סביר, מבלי לדחות בחודשים ארוכים את מועד הזכאות להנחה מארנונה. המשמעות היא שעוסקים לא יקבלו את העזרה התזרימית במועד, גם אם יהיו זכאים לה.

בהתאם לסעיף 36א לחוק יסוד: הכנסת משלם נתקבל חוק התקציב לשנת 2020 יש לראות ביום 23 בדצמבר 2020 (להלן – **המועד הקובע**) כאילו החליטה הכנסת ה-23 על התפזרותה. כתוצאה מכך, החל מהמועד הקובע הפכה הממשלה ה-35 לממשלה יוצאת ולאחר יום הבחירות תהפוך לממשלת מעבר.

כאמור בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה ובשים לב להלכה הפסוקה בעניין, ממשלה יוצאת הפועלת ערב בחירות ושריה של הממשלה, מחויבים באיפוק בהפעלת סמכויותיהם לגבי כל אותם עניינים שאין כורח ודחיפות מיוחדת

לפעול בהם בתקופה זו. מתחם הסבירות לעניין זה נבחן בשים לב למאפייניה של הסמכות הקונקרטית המופעלת, ובהתחשב באיזון הנדרש בין הצורך בעשייה ממשלתית לבין דרישת האיפוק כאמור. ככל שמידת החיוניות בפעולה השלטונית גוברת, כך תקטן מידת האיפוק הנדרשת, ולהיפך. בתוך כך הצביעה הפסיקה בעיקר על חשש להעדפת האינטרס המפלגתי, וכן חשש מפני יצירת עובדות מוגמרות אשר עלולות להעמיד את הממשלה הנבחרת בפני מצב בלתי הפיך.

בהתאם להנחיות היועץ, כאשר עומדות על הפרק החלטות בנושאים שאינם בגדר ניהול שוטף יש לערוך בדיקה מוקדמת בעניין זה מול היועץ המשפטי של המשרד בטרם קבלת החלטה.

בענייננו, ועל אף הקשיים שפורטו לעיל, והגם שמדובר בשינוי מצב קיים, אשר מקנה הטבה כלכלית בדמות הנחה מארנונה למעגל זכאים גדול יותר מזה שהיה קודם לכן, הרי שמדובר בהצעת ההחלטה אשר נסמכת על עבודת מטה מקצועית שנעשתה במשרד האוצר בתקופה האחרונה, והיא מהווה המשך ישיר של מדיניות הממשלה לסייע לעסקים בתקופה זו, נוכח המשבר הבריאותי המתמשך וההשלכות הכלכליות שנלוות לו, לרבות החמרת ההגבלות שנכנסה לתוקף ביום 27 בדצמבר 2020. באשר לטיטות החוק יצוין כי מדובר בתזכיר שהוכן והופץ להערות טרם המועד הקובע, אך החלק שעוסק בהרחבת מעגל הזכאים להנחה מארנונה לעוסק, לרבות איחוד עוסקים, שמחזור עסקאותיו מעל 400 מיליון ש"ח התווסף להצעת ההחלטה לאחריו.

אמנם יש במוצע כעת משום הטבה לציבור מסוים, ואולם נוכח הדחיפות במתן סיוע לעסקים עם פגיעה מתמשכת וכן לעסקים מעל 400 מיליון ש"ח כבר בעת הזו, נוכח התקופה הממושכת שבה הם מתמודדים עם הגבלות שונות על פעילותם, כאשר ההצעה להוסיף אותם למעגל מקבלי ההנחה מארנונה נדונה על ידי גורמי המקצוע כבר מחדש ספטמבר 2020, אך לא הבשילה לפני שחזרו העסקים לפעילות, משהוטלו שוב הגבלות משמעותיות על פעילותם, מוצע כעת לסייע גם להם.

בהקשר זה יש לזכור כי מועד הבחירות יחול רק עוד 3 חודשים, ולאחריו הממשלה תהפוך לממשלת מעבר, ואילו העסקים זקוקים לסיוע מידי ומדובר בסיוע מתמשך הצופה פני עתיד.

משכך, חרף הקשיים האמורים, לטעמי, אין מניעה משפטית באישור הצעת ההחלטה לממשלה במועד בו אנו נמצאים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עד למועד הפצת ההחלטה התקבלו העמדות הבאות:

היועץ המשפטי של משרד הפנים – הצעת ההחלטה בנוגע לתיקון התקנות וקביעת כללי הזכאות להנחה מארנונה, שבמסגרתה מוצע לקבוע לגבי איחוד עוסקים שהמחזור שלהם לשנת 2019 עולה על 400 מיליון ש"ח, כי הזכאות תיבחן גם היא באופן מצרפי וזאת בשונה מאיחוד עוסקים שהמחזור הכולל נמוך מ-400 מיליון ש"ח, מעלה קשיים משפטיים. עם זאת, לאור עמדתה של רשות המיסים ובשים לב לעמדת משרד המשפטים, לא עלה כי הדבר עולה כדי מניעה משפטית. לפיכך, אין מניעה משפטית על אישור ההצעה וזאת בכל הנוגע לסעיפים 4-5 הנוגעים לנושא ההנחה מארנונה.

היועצת המשפטית של משרד הכלכלה והתעשייה (לגבי סעיפים 4 ו-5) – אין מניעה משפטית.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לנוכח האמור לעיל, אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

16.5.16

היועץ המשפטי של משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם



מוכירות הממשלה

החלטה מספר 183/חק של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 24.12.2020.

חק/183. טיוטת חוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה)
(תיקון מס), התשפ"א-2020

מ ח ל י ט י ס, לאשר את טיוטת חוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה
החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס), התשפ"א-2020, המצורפת (דפים.....)
ולהסמך את שר האוצר לבצע התאמות נוסח בהצעת החוק.

הצעת חוק מטעם משרד האוצר:

הצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (תיקון מס'...), התשפ"א-

2020

תיקון כותרת פרק ו' 1. בחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020¹ (להלן- החוק העיקרי), בכותרת פרק ו', בסופה יבוא "ומענק סיוע בשל פגיעה ממושכת".

הוספת סימן א' 2. לפני סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:

"סימן א': מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות"

תיקון סעיף 7 3. בסעיף 7 לחוק העיקרי, בהגדרה "תקופת הזכאות", ברישה, אחרי "בפסקאות (1) עד (3)", יבוא "ובפסקה (5)", ובמקום "בפסקאות (4) עד (7)", יבוא "בפסקאות (4), (6) ו-(7)".

תיקון סעיף 8 4. בסעיף 8(2)(ב) לחוק העיקרי -

(1) בפסקת משנה (1) -

(א) ברישה, במקום "התקופה האמורה בפסקה (3)" יבוא "התקופות האמורות בפסקאות (3) ו-(5)", ובמקום "התקופה האמורה בפסקה (4)" יבוא "התקופות האמורות בפסקאות (4) ו-(6)";

(ב) במקום פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב) לעניין תקופת הזכאות האמורה בפסקה (4) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7 - הוא אינו זכאי למענק בעד תקופת הזכאות האמורה בפסקה (3) להגדרה האמורה";

(2) בפסקת משנה (2), בכל מקום, במקום "התקופה האמורה בפסקה (4)" יבוא "אחת או יותר מהתקופות האמורות בפסקאות (4), (6) ו-(7)" ובמקום "התקופה האמורה בפסקה (5) לאותה הגדרה", יבוא "התקופות האמורות בפסקה (5) ו-(7) לאותה הגדרה, לפי העניין".

תיקון סעיף 9 5. בסעיף 9 לחוק העיקרי -

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 298; התשפ"א, עמ' 82.

"(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א), סכומי המענק לתקופה האמורה בפסקה (7) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7, יהיו בגובה מחצית מהסכומים המפורטים בסעיף קטן (א).";

(2) בסעיף קטן (ב)-

(א) בפסקה (1), במקום "תקופת הזכאות הקובעת" יבוא "תקופת הזכאות האמורה בפסקה (3) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7, ולעוסק שהתקיים בו האמור בפסקאות (א) ו-(ב) של סעיף 8(2)(ב)(1) – תקופת הזכאות האמורה בפסקה (4) לאותה הגדרה";

(ב) בפסקה (2), במקום הרישה עד המילים "המפורטות באותו סעיף" יבוא "לעניין תקופת זכאות קובעת, כהגדרתה בסעיף 8(2)(ב)(1), אשר לא התקיים לגביה האמור בפסקה (1)".

תיקון סעיף 14 6. בסעיף 14 לחוק העיקרי, במקום "לפי פרק זה" יבוא "לפי סימן זה".

הוספת סימנים ב' ו-7. אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

ג'

"סימן ב': מענק סיוע בשל פגיעה ממושכת בעקבות השפעתו הכלכלית של

נגיף הקורונה החדש

זכאות למענק פגיעה14א. עוסק זכאי למענק בעבור פגיעה ממושכת בשל ממושכת ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה החדש, בסכום כאמור בסעיף 14ב, ובהתאם להוראות פרק זה (בפרק זה- מענק פגיעה ממושכת), אם מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) סכום מחזור עסקאותיו בתקופה שמיום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020) (בסימן זה - תקופות הזכאות למענק פגיעה ממושכת) בתוספת סך כל סכומי המענקים שקיבל העוסק בעד תקופות זכאות בשנת המס 2020 לפי סעיף 14א(4), אינו עולה על סכום מחזור עסקאותיו בתקופה שמיום כ"ד באדר א' התשע"ט (1 במרס 2019) עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019) (בסימן זה - תקופות הבסיס למענק פגיעה ממושכת) והעוסק הצהיר על כך בתביעה שהגיש לפי סעיף 14ג;

(2) התקיימו לגביו, בשינויים המחויבים, התנאים כאמור בסעיף 18(1) ו-(3);

(3) אחד מהתנאים המפורטים להלן, לפי העניין:

(א) לעוסק פטור, כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף - אם התקיימו לגביו שני אלה:

(1) הוא הגיש הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976, לגבי שנת המס 2020 ושנת המס 2019;

(2) מחזור עסקאותיו לשנת המס 2020 נמוך ממחזור עסקאותיו לשנת המס 2019 בסכום העולה על 25% ממחזור העסקאות לשנת המס 2019;

(ב) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת המס 2019 אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים והוא אינו עוסק פטור - אם התקיימו לגביו כל אלה:

(1) מחזור עסקאותיו בתקופות הזכאות למענק פגיעה ממושכת, נמוך ממחזור עסקאותיו בתקופות הבסיס למענק פגיעה ממושכת, בסכום העולה על 25% ממחזור עסקאותיו בתקופות הבסיס למענק פגיעה ממושכת ;

(2) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67, 67א או 71א לחוק מס ערך מוסף, לתקופות הבסיס למענק פגיעה ממושכת ולתקופות הזכאות למענק פגיעה ממושכת ;

(ג) לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת המס 2019 עולה על 300 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 400 מיליון שקלים חדשים וכן לעוסק שהתקיים לגביו האמור בסעיף 10(א) – אם העוסק היה זכאי לשלושה או יותר מבין המענקים הבאים :

(1) מענק לפי החלטת הממשלה מס' 5015 מיום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020) ;

(2) שניים או יותר ממענקי הסיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות לפי סימן א' לפרק זה, ששולמו בעד התקופות המפורטות בפסקאות (1) עד (4) בהגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7.

סכום מענק פגיעה 14ב. מענק פגיעה ממושכת שלו זכאי עוסק לפי סעיף 14א
ממושכת

יהיה בסכומים המפורטים להלן, ובלבד שסכום
המענק האמור לא יהיה גבוה מהסכום שבו עולה
מחזור עסקאותיו בתקופות הבסיס למענק פגיעה
ממושכת, על סכום מחזור עסקאותיו בתקופות
הזכאות למענק פגיעה ממושכת בתוספת סך כל
סכומי המענקים שקיבל העוסק בעד תקופות
זכאות בשנת המס 2020 לפי סעיף 14א(4)

(1) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת המס 2019
עולה על 18 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 300
אלף שקלים חדשים, בסכומים המפורטים להלן –

(א)

(1) לעוסק שמחזור עסקאותיו
בתקופות הזכאות למענק פגיעה
ממושכת, נמוך ממחזור עסקאותיו
בתקופות הבסיס למענק פגיעה
ממושכת, בסכום אשר אינו עולה על
40% ממחזור עסקאותיו בתקופות
הבסיס למענק פגיעה ממושכת –
3000 שקלים חדשים

(2) לעוסק פטור שמחזור
עסקאותיו בשנת 2020, נמוך ממחזור
עסקאותיו בשנת 2019, בסכום אשר
אינו עולה על 40% ממחזור
עסקאותיו בשנת 2019 – 3000 שקלים
חדשים

(ב)

(1) לעוסק מורשה שמחזור
עסקאותיו בתקופות הזכאות למענק
פגיעה ממושכת, נמוך ממחזור
עסקאותיו בתקופות הבסיס למענק
פגיעה ממושכת, בסכום אשר עולה על
40% ואינו עולה על 60% ממחזור
עסקאותיו בתקופות הבסיס למענק
פגיעה ממושכת – 5000 שקלים
חדשים

(2) לעוסק פטור שמחזור
עסקאותיו בשנת 2020, נמוך ממחזור
עסקאותיו בשנת 2019, בסכום אשר
עולה על 40% ואינו עולה על 60%
ממחזור עסקאותיו בשנת 2019 –
5000 שקלים חדשים

(ג)

(1) לעוסק מורשה שמחזור
עסקאותיו בתקופות הזכאות למענק
פגיעה ממושכת, נמוך ממחזור
עסקאותיו בתקופות הבסיס למענק
פגיעה ממושכת, בסכום אשר עולה על
60% ממחזור עסקאותיו בתקופות
הבסיס למענק פגיעה ממושכת –
9000 שקלים חדשים

(2) לעוסק פטור שמחזור
עסקאותיו בשנת 2020, נמוך ממחזור
עסקאותיו בשנת 2019, בסכום אשר
עולה על 60% ממחזור עסקאותיו
בשנת 2019 – 9000 שקלים חדשים

(2) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת המס 2019 עולה על 300 אלף שקלים חדשים – מחצית מסכום המענק הממוצע לתקופת זכאות ובלבד שסכום כאמור לא יפחת מ-9,000 שקלים חדשים ולא יעלה על 50 אלף שקלים חדשים; בפסקה זו, "סכום מענק ממוצע לתקופת זכאות" – סך כל המענקים המפורטים בסעיף 14א(4), שאותם קיבל עוסק, מחולקים ב-5, ולעוסק אשר מחזור עסקאותיו לשנת המס 2019 עלה על 20 מיליון שקלים חדשים – מחולקים ב-4;

(3) לעוסק שהתקיים לגביו האמור בסעיף 10א(א) – 4,000 שקלים חדשים.

תביעה לקבלת מענק פגיעה ממושכת תוגש
מענק פגיעה
ממושכת
14ג. (א) תביעה לקבלת מענק פגיעה ממושכת תוגש בתוך 90 ימים מיום י"ב בשבט התשפ"א (25 בינואר 2021); המנהל רשאי לדחות את מועד התחילה להגשת תביעה לתקופה אחת שלא תעלה על 30 ימים אם מתקיימות סיבות שבשלן לא ניתן להגיש את התביעה בטופס מקוון החל ממועד זה.

(ב) המנהל רשאי להאריך את התקופה המרבית להגשת תביעה כאמור בסעיף קטן (א) בתקופה נוספת, אחת או יותר, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 180 ימים; קביעת המנהל על הארכה כאמור תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

(ג) תביעה לפי סעיף זה תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת המענק ולשם תשלום המענק לפי הוראות סימן זה.

תשלום מענק פגיעה 14ד. המנהל יקבע בהחלטה מנומקת את זכאותו של
ממושכת העוסק למענק בשל פגיעה ממושכת וכן את סכום
המענק וישלם את סכום המענק בתוך 14 ימים
ממועד הגשת התביעה כאמור בסעיף 14ג, או ביום
ג' באדר התשפ"א (15 בפברואר 2021), לפי
המאוחר.

סימן ג': כללי.

- תחילה 8. תחילתו של חוק זה ביום כניסתו לתוקף של חוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' _____ והוראת שעה לשנת 2021) (להלן-חוק היסוד), לעניין מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה בשנת 2021 האמורה בסכום של 50 מיליארד שקלים חדשים (להלן-מסגרת קורונה לשנת 2021), לפחות, או אישור תקציב המדינה לשנת 2021, לפי המוקדם מבניהם.
- צו לפי סעיף 7 9. צו לפי סעיף 7 לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, ביחס לתקופה המפורטת בפסקה (7) להגדרת "תקופת הזכאות", לא יותקן אלא אם כן ההוצאה הכרוכה בו נכללת במסגרת קורונה לשנת 2021 או בתקציב המדינה לשנת 2021, לפי העניין

דברי הסבר

סעיף 3 מוצע לתקן את סעיף 7 לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש)(הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן- החוק), כדי לקבוע כי תקופות הזכאות למענק סיוע לעסקים, בעד השתתפות בהוצאות קבועות, יוארכו ויכללו גם את החודשים ינואר ופברואר 2021.

סעיף 4 בסעיף 8(2) לחוק נקבע כי אחד מתנאי הזכאות למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות הוא ירידת מחזור בשיעור 40% בין פעילות העסק בתקופת הבסיס לפעילותו בתקופת הזכאות. בתיקון מס' 1 לחוק שפורסם ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן – תיקון מס' 1 לחוק) נקבע כי לחודשים ספטמבר ואוקטובר תעמוד ירידת המחזור הנדרשת על שיעור של 25% בלבד. ביום 19 בנובמבר 2020 פורסם צו שר האוצר מכוח סעיף 8(2)(ב) לחוק, ולפיו הוארכה הקלה זו גם לתקופת הזכאות נובמבר-דצמבר. מוצע לתקן את סעיף 8(2)(ב) לחוק כדי לקבוע כי הקלה זו תוארך גם לתקופת הזכאות ינואר-פברואר. במקביל, מוצע להסמיק את שר האוצר לקבוע כי הקלה זו תוארך לשאר תקופות הזכאות אשר נקבעו בסעיף 7 לחוק (קרי, עד חודש יוני 2021).

יצוין כי עוסק שעיקר עסקאותיו עם קבלת התמורה, והתמורה התקבלה בחלוף יותר מ-30 ימים מיום

מסירת הטובין או מתן השירות, יהיה זכאי להקלה זו בתקופת זכאות עוקבת, ובלבד שזו אושרה כתקופת זכאות לקבלת מענק.

סעיפים 5 ו-9 מוצע לבטל מחצית מסכום המענק הניתן לחודשים מאי ויוני 2021 לצורך העמדת מקור מימון להטבות המוצעות בחוק זה. עוד מוצע לקבוע כי צו שר האוצר לצורך אישור תקופת זכאות זו לא יותקן, אלא אם כן ההוצאה הכרוכה בו נכללת במסגרת קורונה לשנת 2021 או בתקציב המדינה לשנת 2021, לפי העניין.

כמו כן, בתיקון מס' 1 לחוק נקבע כי ההקלה בתנאי הסף לצורך זכאות למענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות, שלפיה שיעור ירידת המחזור הנדרשת לזכאות יעמוד, במתווה מדורג, על טווח שבין 25% ל-60%, בהתאם לגודלו של העסק, במקום שיעור ירידת מחזור הנע בין 40% ל-80%, כפי שנקבע בחוק טרם תיקונו. מוצע לתקן את סעיף 9 לחוק כך שהמתווה שנקבע בתיקון מס' 1 יוסיף להתקיים כל עוד שיעור ירידת המחזורים המינימאלי לצורך זכאות למענק עומד על 25%.

סעיפים 1, 2, 6 ו-7 מוצע להוסיף לחוק סימן חדש ובו הוראות למתן מענק לעוסקים, בשל פגיעה ממושכת, אשר יתווסף על המענק הניתן לטובת תשלום ההוצאות הקבועות של העסק.

לסעיף 15 המוצע מוצע לקבוע את תנאי הזכאות למענק הנוסף לעוסק, כמפורט להלן:

א. סכום מחזור עסקאותיו בתקופה שמיום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020) בתוספת סך כל סכומי המענקים המפורטים בסעיף 15א(4), שקיבל העוסק בעד תקופות זכאות בשנת 2020, אינו עולה על סכום מחזור עסקאותיו בתקופה שמיום כ"ד באדר א' התשע"ט (1 במרס 2019) עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019);

ב. לעוסק פטור – אם הגיש הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976, לגבי שנת 2020 ולשנת 2019 ואם מחזור עסקאותיו לשנת 2020 נמוך ממחזור עסקאותיו לשנת 2019 בסכום העולה על 20% ממחזור העסקאות לשנת 2019.

ג. לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים והוא אינו עוסק פטור – אם התקיימו לגביו כל אלה:

1. חלה ירידת מחזור בשיעור 25% בין פעילות העסק בתקופה שמחודש מרץ עד דצמבר 2020 לפעילותו בתקופה המקבילה בשנת 2019;

2. הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67, 67א או 71א לחוק מס ערך מוסף, לתקופות הדיווח מרץ עד דצמבר בשנת 2019 ובשנת 2020;

3. התקיימו לגביו, בשינויים המחויבים, התנאים כאמור בסעיף 8(1) ו-3 לחוק.

ד. לעוסק שמחזור עסקאותיו בשנת 2019 עולה על 300 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 400 מיליון שקלים חדשים וכן לעוסק בעל עסק חדש שהתקיים לגביו האמור בסעיף 10א – אם העוסק היה זכאי לשלושה או יותר מבין המענקים הבאים: מענק לפי החלטת הממשלה מס' 5015 מיום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020) ואחד או יותר ממענקי הסיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות שנקבעו בחוק לחודשים מאי עד דצמבר 2020. יצוין כי יישום תנאי זה לצורך קביעת הזכאות בשלב הגשת התביעה למענק, ייעשה תחילה בהתאם לתקופות הזכאות שאושרו לעוסק נכון לאותו מועד, וככל שיאושרו לו בעתיד מענקים נוספים בעד תקופות זכאות – יושלם סכום

המענק שלו זכאי העוסק, ככל שתידרש השלמה כזו.

לסעיף 15 במוצע מוצע לקבוע כי מענק בשל פגיעה ממושכת שלו זכאי עוסק לפי סעיף 15א יהיה בסכומים המפורטים בסעיף, אך לא יותר מהסכום שבו עולה מחזור עסקאותיו של העוסק בחודשים מרץ-דצמבר 2019, על סכום מחזור עסקאותיו של העוסק בתקופה המקבילה בשנת 2020, בתוספת סכומי המענקים המפורטים בסעיף 15א(4), שקיבל העוסק בגין תקופות זכאות בשנת 2020.

לסעיפים 15ג ו-15ד המוצעים מוצע לקבוע הוראות שונות לצורך הגשת תביעה לקבלת המענק הנוסף, בדומה להוראות הקבועות בעניין זה לגבי סוגי מענקים אחרים. בהקשר זה מוצע לקבוע כי תביעה לקבלת מענק בשל פגיעה ממושכת תוגש בתוך 90 ימים מיום י"ב בשבט התשפ"א (25 בינואר 2021) וכי המנהל רשאי לדחות את מועד התחילה להגשת תביעה לתקופה אחת שלא תעלה על 30 ימים אם מתקיימות סיבות שבשלן לא ניתן להגיש את התביעה בטופס מקוון החל ממועד זה. עוד מוצע לקבוע כי המנהל יקבע את זכאותו של העוסק למענק וישלם את סכום המענק בתוך 14 ימים ממועד הגשת התביעה כאמור בסעיף 15ג, או ביום ג' באדר התשפ"א (15 בפברואר 2021), לפי המאוחר.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי תחילתו של חוק זה ביום כניסתו לתוקף של חוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' _____ והוראת שעה לשנת 2021) (להלן-חוק היסוד), לעניין מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה בשנת 2021 האמורה בסכום של 50 מיליארד שקלים חדשים (להלן-מסגרת קורונה לשנת 2021), לפחות, או אישור תקציב המדינה לשנת 2021, לפי המוקדם מבניהם.

